

**Møte i Sjøpattedyrutvalget,
Tromsø, 17-18 november 2025**

STATUS FOR KYSTSEL OG ANBEFALING AV JAKTKVOTER 2026

Kjell T. Nilssen, John-Andre Henden, Martin Biuw
Havforskningsinstituttet (HI)

Sammendrag

Havert

I Rogaland ble det totalt ble registrert 36 havertunger i 2023. Ungeproduksjonen i Rogaland er vanligvis 30-40 unger, som tyder på at bestanden er stabil. Jaktkvoten har vært basert på tellinger av ungeproduksjonen i den lokale bestanden på Tjør og i tillegg modellberegninger av antatt migrerende havarter fra Storbritannia. Disse beregningene var ikke basert på tall av britiske havarter i det aktuelle området (Øigård et al. 2012). **Det foreslås ingen jaktkvote på havert i forvaltningsområde A (Lista-Stad) i 2026.**

Tellinger av havertunger i Trøndelag og Nordland i oktober 2023 og 2024, tyder på at ungeproduksjonen fortsatt er minkende sammenlignet med perioden 2014-2018. I Lofoten var det en økning i antall unger i 2020, men en reduksjon i 2024. Basert på fortsatt lav ungeproduksjon i Trøndelag og Nordland i 2023 og 2024, **foreslås det ingen jaktkvote på havert i forvaltningsområde B (Stad-Lofoten) i 2026.**

Tellinger av havertunger i Troms og Finnmark i 2021, viste en reduksjon i antall unger i Troms, men en svak økning i Finnmark, slik at totalt antall i Troms og Finnmark var nesten identisk med forrige telling i 2015-2018. Det foreslås samme jaktkvote for havert i 2026 som i 2025 i forvaltningsområde C (Troms og Finnmark), altså **ingen kvote i Troms, men en kvote på 60 havert i Finnmark.**

Steinkobbe

En ny landsdekkende telling av steinkobbe startet i Oslofjorden i 2022 og fortsatte langs kysten til og med Trøndelag i 2024. I 2025 ble det gjennomført tellinger langs fastlandskysten i Nordland og i Lofoten og Vesterålen. Totalt antall var 1676 steinkobber, basert på høyeste telling i hvert område. Dette er 0.8 av målnivået (MN) på 2000 steinkobber i Nordland. Kvoteforslag for steinkobbe er justert i henhold til forvaltningsplanen (se Tabell 4).

Bifangst

Tall og estimater på bifangst av havert og steinkobbe mangler i fiskeriene, inkludert i garnfisket etter breiflabb og torsk. Mangel på slike estimater vil føre til en mer restriktiv vurdering av råd om jaktkvoter på kystsel i framtiden.

Innledning

Forvaltningen av steinkobbe og havert har som formål å sikre levedyktige bestander innenfor naturlige utbredelsesområder langs norskekysten. Bestandstilvekst skal kunne reguleres for å avbøte skader for fiskerinæringen (St. meld. 27 (2003-2004) *Norsk sjøpattedyrpolitikk*). I oppfølgende melding (St.meld. nr. 46 (2008-2009) *Norsk sjøpattedyrpolitikk*) tilrår Regjeringen en tilpassing av jaktkvotene slik at bestandene reguleres til et nivå på ca. 7000 steinkobber registrert i hårfellingsperioden (august) og en havertbestand som årlig produserer ca. 1200 unger langs norskekysten. I forvaltningsplanene for havert og steinkobbe, som ble iverksatt i januar 2011, ble bestandsnivåene innenfor forvaltningsområdene for begge artene definert som målnivåer (MN). Bestandsregulerende tiltak innrettes slik at de har størst virkning i områder der det dokumenteres vesentlig skadevirkning på fiskerinæringen forvoldt av steinkobbe og havert. Det forutsettes at MN ligger fast over lengre tid, men slik at det er mulig å justere nivået i forhold til nye bestandsestimater, ny kunnskap om skade for fiskerinæringen og nye miljøtrusler. Kjente interaksjoner mellom kystsel og fiskerier er at sel tas som bifangst i fiskerier, særlig i garnfiske etter breiflabb og torsk. Bifangst er mest sannsynlig årsak til at havertbestanden i forvaltningsområde B (Stad- Lofoten) har blitt sterkt redusert.

Tellingene av kystselene planlegges slik at nye landsdekkende data for bestandsstørrelse skal være tilgjengelig omtrent hvert femte år for begge artene. Forutsetningen for gjennomføring av tellingene er at det er kontinuitet i tilgjengelige økonomiske ressurser, slik at det er mulig å planlegge tellingene innenfor 5-års perioder.

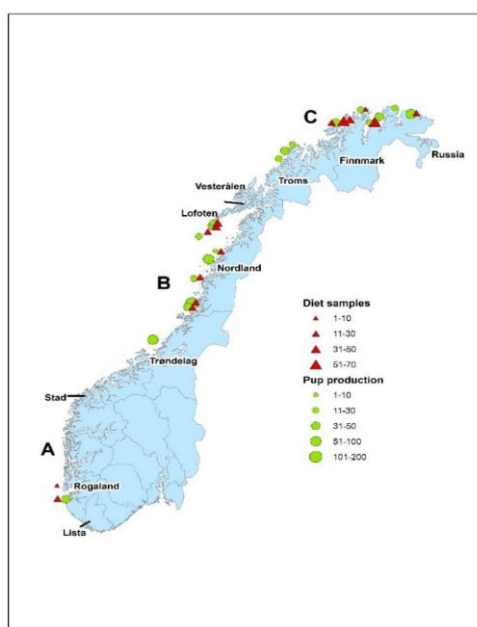
Tabell 1. Strategier for forvaltning av steinkobbe- og havertbestandene i forhold til politisk fastsatte mål. Aktuelle tiltak er i form av jaktkvoter som fastsettes i henhold til bestandenes størrelse i kombinasjon med aktivt bruk av habitatvern for å beskytte små og minkende bestander.

Bestandsstørrelse (1+)	Tiltak
Større enn MN	Uttak større enn likevektfangst, inntil 1,5*likevektfangst
Lik MN	Uttak lik likevektfangst
Mellom MN og 0,7MN	Uttak lik 0,7*likevektfangst
Mellom 0,7MN og 0,5MN	Uttak lik 0,5*likevektfangst
Mindre enn 0,5MN	Nullkvoter
Mindre enn 0,5MN og minkende med 0-kvoter	Ferdels- og forstyrrelsesbegrensinger på kaste plassene

I forvaltningsplanene brukes en enkel algoritme for beregning av jaktkvoter (Tabell 1). Prosedyren forutsetter oppdaterte data om bestandsutvikling og uttak fra bestandene, noe som gir en gradvis opptrapping eller reduksjon av beskatningsnivået hvis bestandene henholdsvis er større eller mindre enn MN. NAMMCO har foreslått at MN for null fangst skal settes opp fra nåværende 0,5 MN til 0,7 MN, hvor formålet er å holde bestandene stabile og levedyktige.

Havert

DNA-undersøkelser av havert tyder på genetisk differensiering mellom de tre forvaltningsområdene Lista-Stad (A), Stad-Lofoten (B) og Vesterålen-Varanger (C) (Anne K. Frie, Havforskningsinstituttet, upubliserte data) (se Figur 1). Kasteperioden (perioden når ungene blir født) er også forskjellige mellom disse tre områdene. I Rogaland, Troms og Finnmark er kasteperioden i november/desember og i Trøndelag og Nordland i september/oktober.

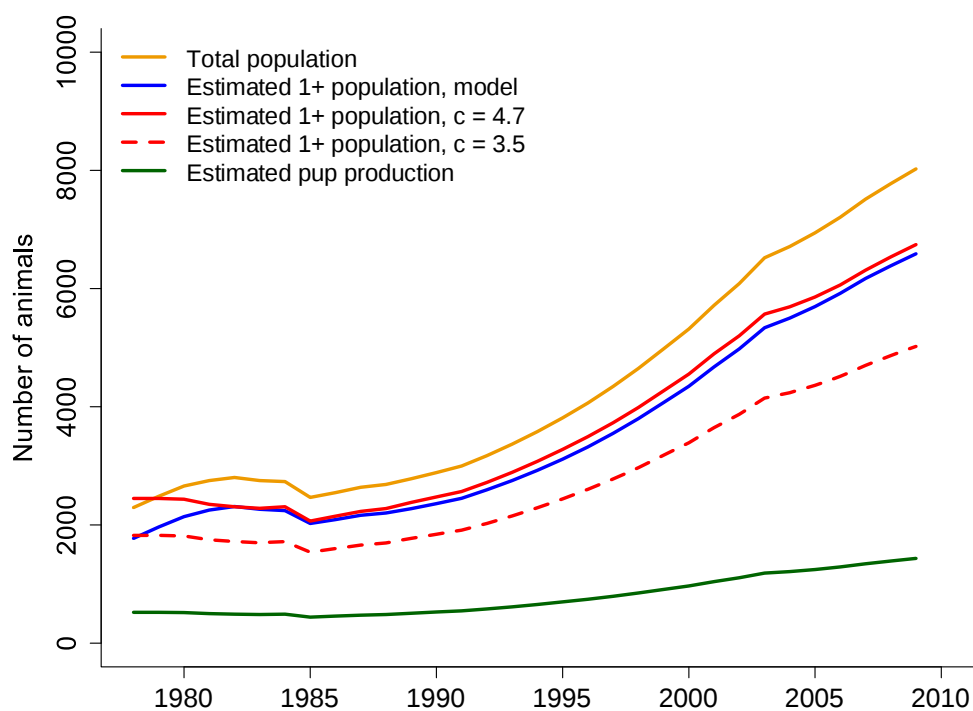
Figur 1. Forvaltningsområder for havert: Lista -Stad (A), Stad-Lofoten (B) og Vesterålen-Varanger (C). Kastekolonier (grønn) og områder hvor det er blitt samlet diett data (rød). (Figur: Siri Hartvedt).

Telling av havertunger og bestandsestimering

I periodene 1996-1998, 2001-2003 og 2006-2008 ble det gjennomført tellinger av havertunger i alle kaste-lokalitetene fra Rogaland til Finnmark. Rogaland ble ikke dekket i 1996-1998 (Bjørge & Øien 1999; Nilssen & Haug 2007; Nilssen *et al.* 2009). Omregningsfaktorer på 4.0–4.7 (Harwood & Prime 1978; Zwanenborg & Bowen 1990) mellom antall fødte unger og antallet ett år og eldre dyr (1+) ble brukt til å estimere bestandsstørrelser (se Tabell 2). Basert på tellinger fram til 2008, ble det utviklet en bestandsmodell for havert, hvor ungeproduksjon, reproduksjonsdata, fangst og bifangst inngår. En omregningsfaktor på 4.7 mellom

ungeproduksjon og 1+ bestanden var nesten identisk med modellert estimat (Øigård *et al.* 2012) (Figur 2). Den totale bestanden i Norge, inkludert ungeproduksjonen, ble estimert til 8740 havarter (95% CI: 7320-10170) i 2011 (Øigård *et al.* 2012).

Resultatene fra tellingene av havertunger i 2014-2017 (se Figur 3 og Tabell 2) ble på samme måte skalert med en faktor på 4.7, noe som resulterte i en estimert totalbestand (inkludert ungeproduksjonen) på 3850 havarter (95% CI: 3504 - 4196) i 2017 (Nilssen *et al.* 2019), en bestandsnedgang på ca. 55% fra 2011.

Figur 2. Modellerte estimater av havertbestanden i Norge (Øigård *et al.* 2012).

Telling i forvaltningsområdet (A) Lista - Stad 2017-2022

I november 2017 ble det gjennomført tre tellinger på Tjør (Rogaland), hvor det ble registrert 34 havertunger (Tabell 2). I tillegg ble områdene nordover i Rogaland, og Vestland undersøkt. Det ble observert 14 havarter (flestep ungdyr) ved Urter i Karmøy kommune (Rogaland), 20 havarter (de fleste unge dyr) ved Raudholmen i Sveio kommune (Vestland), og 20 havarter og 1 havertunge (Lyngholmen) ved Utvær i Solund kommune (Vestland). I november-desember 2022, ble det registrert 36 havertunger på Tjør.

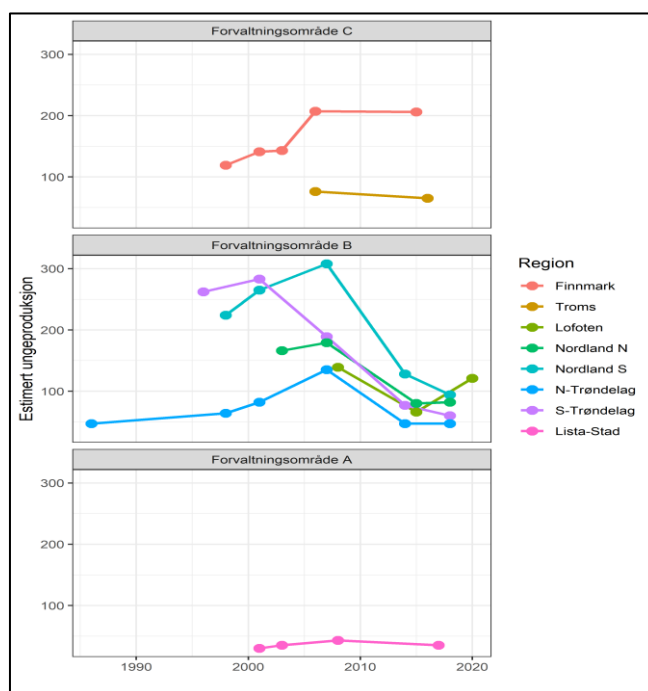
Tellinger i forvaltningsområdet (B) Stad – Lofoten 2014-2024

Tellinger av havertunger i 2014, startet i områdene Froan (Frøya) og Hortavær (Leka) i Trøndelag. I Nordland ble havertenenes kasteområder dekket i kommunene Bindal, Sømna, Brønnøy og Vega på Helgelandskysten. Resultatene viste en betydelig nedgang i ungeproduksjonen i hele dette området. Ungeproduksjonen i 2014 var mindre enn 50% av nivået ved forrige telling i 2007 (Tabell 2).

Tellinger fra Vega til Lofoten i Nordland ble gjennomført i 2015. I kommunene Herøy, Rødøy og Meløy ble det totalt registrert 80 unger sammenlignet med 179 i 2007 (44.7%). I Lofoten (Røst, Værøy og Moskenes) ble det totalt registrert 66 unger, mens det var 139 unger i 2008 (47.5%, Tabell 2).

I 2018 ble det gjennomført tellinger fra Froan (Trøndelag) til Myken (Nordland). Resultatene viste fortsatt nedgang i ungeproduksjon i Froan og sør i Nordland. Ungeproduksjonen i N-Trøndelag og nord i Nordland var på samme nivå som i 2015 (Tabell 2). Tellinger i Lofoten i 2020, viste en økning i antall unger fra 66 i 2015 til 122 unger i 2020.

I oktober 2023 ble tellinger av havertunger gjennomført langs hele kysten fra Froan (Trøndelag) til Meløy (Nordland). I Trøndelag ble det registrert 83 unger, mens det ble registrert 119 unger langs fastlandskysten i Nordland. I 2024 ble det registrert 87 unger i Lofoten. Totalt antall i forvaltningsområde B (Stad-Lofoten) i 2023-2024 var 289 unger. Dette er langt under MN på 970 unger (Tabell 2).

Figur 3. Estimert ungeproduksjon for havert i forvaltningsområdene Lista-Stad (A), Stad-Lofoten (B) og Vesterålen-Varanger (C) i 1979-2020.

Tellinger i forvaltningsområde (C) Vesterålen – Varanger 2015-2021

I Finnmark ble det gjennomført tellinger av havertunger i følgende havertkolonier i november - desember 2015: Kamøyene (Hammerfest), Gjesværstappan (Nordkapp), Store Tamsøy (Porsanger), Kartøy/Henrikholmen i Laksefjorden (Lebesby), Koiøy (Gamvik) og Kongsfjord (Berlevåg). Det ble totalt registrert 206 havertunger i Finnmark, hvor de fleste (145) var øst for Nordkapp. Ungeproduksjonen i Finnmark var nærmest identisk med tellingen i 2006 (Tabell

2). I Troms ble i alle kjente kastelokaliteter for havert telt i november 2016. Det ble registrert 65 unger, noe som var 15% mindre enn i 2006 (Figur 3).

Nye tellinger i Troms og Finnmark ble gjennomført i 2021, hvor det totalt ble estimert 275 havertunger, omtrent det samme som i 2015-2016. Det ble registrert 49 havertunger i Troms, altså en fortsatt reduksjon i ungeproduksjonen. I Finnmark ble det registrert 226 unger, henholdsvis 70 i Vest-Finnmark og 156 i Øst-Finnmark.

Total havert-bestand i Norge 2010-2017

Den totale bestanden i Norge, inkludert ungeproduksjonen, ble estimert til 8740 haverter (95% CI: 7320-10170) i 2011 (Øigård *et al.* 2012). Resultatene fra tellingene av unger i 2014-2017 (se Figur 3, Tabell 2) ble skalert med en faktor på 4.7, som resulterte i en total bestand på 3850 haverter, inkludert unger (95% CI: 3504 - 4196) i 2017 (Nilssen *et al.* 2019), altså en reduksjon på mer enn 50%.

Tabell 2. Årlig ungeproduksjon, estimert totalbestand, målnivå og kvoteforslag for havert i 2024. Omregningsfaktorer på 4.0 - 4.7 er brukt mellom antall unger og bestanden av 1+ havert. Resultatene fra modelleringer av bestandene er presentert for 2010. Bestandstallene inkluderer ungeproduksjonen. Kvoteforslaget forutsetter at likevektsnivået for fangst er 5% av total bestandsstørrelse. Målnivå=MN (total årlig ungeproduksjon = 1200).

Region	1996-1998		2001-2003		2006-2008		2010		2014-2018	2021-2024	2025
	Unger	Bestand	Unger	Bestand	Unger	Bestand	Modell bestand	MN unger	Unger	Unger	Kvote-Forslag
A Lista-Stad	-	-	35	175-200	43	215-245	246	40	34	36	0
B Stad-Lofoten	728	3600-4150	940	4700-5350	943	4715-5375	6496	970	453	289**	0
C Troms-Finnmark	-	ca. 1000	184	900-1050	283	1400-1600	2001	190	275	275	60*

* kvotefordelinger i Troms (0) og Finnmark (60). **Antall unger i Lofoten: 87 i 2024.

Kvoteforslag for havert i 2026

Ungeproduksjonen i kolonien på Tjør i Rogaland har til tross for relativt høye kvoter og fangster vært nokså stabil i perioden 2001-2022 (se Tabell 2). Dette styrker antakelsen om at fangstene i Rogaland også inkluderer havert fra de britiske øyer. I bestandsmodellen (Øigård *et al.* 2012) ble det forutsatt at 80% av fangstene var havert fra Storbritannia. Dette var en antakelse basert på modellberegninger, men ikke på reelle data. Jaktkvotene har vært inntil 60 dyr, mens det årlig har blitt født 35-43 unger på Tjør.

I kvoteberegningen for havert er det antatt at likevektfangst er 5% av total bestandsstørrelse. Målnivået (MN) for havertenenes årlige ungeproduksjon var 970 unger i forvaltningsområde B (Stad-Lofoten), som var basert på tellinger i perioden 2003-2008 da bestandsestimatet var 6496

havert (Øigård *et al.* 2012). Ungeproduksjonen var redusert til 453 i 2014-15 og ytterligere redusert til 289 i 2021-2024 (Tabell 2), altså ca. 30% av tellingene i 2007-2008.

Det foreslås ingen jaktkvote på havert i 2026 i forvaltningsområdene A (Lista-Stad) og B (Stad – Lofoten) (se Tabell 2). Dette er i henhold til strategi for forvaltning av kystsel når bestanden er under 50% av MN (Tabell 1).

Fangst av havert

Tabell 3. Totale kvoter og fangster av havert for regionene Lista-Stad (A), Stad- Lofoten (B) og Vesterålen-Varanger (C) i 2007-2024. Fylkesvise fangster (F). Tall i parentes i Rogaland er havert fangster i V-Agder. (kilde: Fiskeridirektoratet).

	Region A	Rog.	Hord	S & F	Region B		S-T	N-T	N	Region C	Troms	Finn.
År	kvote/fangst	F	F	F	kvote/fangst	F	F	F	F	kvote/fangst	F	F
2007	60/60	35	25		905/188	8	32	14	134	221/208	34	174
2008	60/60	47	13		755/152		29	72	51	225/240	37	203
2009	60/67	42	25		755/210	8	21	62	119	225/239	4	235
2010	60/37	35	2		755/98		19	38	41	225/228	20	208
2011	60/23	23			755/37					225/51		
2012	60/17	11	6		250/38	1	7	14	16	150/9	8	1
2013	60/31	18(1)	6	7	250/92	7	7	20	58	150/71	12	59
2014	60/65	30(2)	7	28	250/71	3	8	19	41	150/80	12	68
2015	60/60	25(4)		35	105/17			17		150/5	1	4
2016	60/26	8(10)	2	6	0/0					150/7	1	6
2017	60/33	15(5)	4	9	0/0					150/48	1	47
2018	60/39	16(3)	9	11	0/0					140/27	3	24
2019	60/40	24	4	14	0/0					140/22	8	14
2020	60/12	12			0/0				3	140/4	2	2
2021	60/17	11		6	0/0					140/12	6	6
2022	60/46	20		26	0/0					140/87	11	76
2023	60/39	17		22	0/0					140/57	10	47
2024	60/63	40(1)		22	0/0					140/18	9	9

I Finnmark og Troms har fangstene vært relativt høye, særlig i 2007-2010, men avtatt siden 2011 (se Tabell 3). I dette området ble det i bestandsmodellen for havert (Øigård *et al.* 2012) antatt at 55% av fangstene sannsynligvis bestod av russiske dyr. Dette var basert på merkeforsøk av havertunger i kasteområder i Russland og gjenfangster i Finnmark og Troms (Henriksen *et al.* 2007). Tellingene i 2015-2021 tydet på at ungeproduksjonen hadde økt litt i

Finnmark, men var avtakende i Troms. I forvaltningsområde C (Vesterålen-Varanger) foreslås det ingen kvote i Troms, men en kvote på 60 havert i Finnmark. (se Tabell 2).

Steinkobbe

Genetiske undersøkelser

HI har gjennomført innsamling av DNA fra steinkobbeunger i de viktigste kaste-områdene for steinkobbe langs kysten fra Troms til Østfold, i perioden 2011-2022. Foreløpige resultater tyder på at det er en felles bestand i Oslofjorden (Østfold, Vestfold, Telemark). Det ser ut til å være egne bestander i de fleste fylkene langs vestkysten, men flere genetiske enheter innenfor fylkene i Nord-Norge, som har lange kystlinjer. Steinkobbene i Nordland er genetisk forskjellige fra steinkobbene i Trøndelag og Møre og Romsdal. Det ble ikke funnet forskjeller mellom Trøndelag og Møre og Romsdal. I Finnmark ble det også samlet DNA fra unge steinkobber (1-åringer) under merkeforsøk i Porsangerfjorden. Resultatene tyder på at det er en egen genetisk enhet i Porsanger. I tillegg ble det samlet DNA-prøver fra voksne kobber tatt under jakt langs kysten av Finnmark. Jaktprøvene viste ikke klare genetiske forskjeller mellom steinkobber langs kysten av Finnmark. Det ble samlet nye DNA-prøver fra 35 steinkobbeunger i Finnmark (Kongsfjorden, Tanafjorden, Kobbefjorden og Sørøya) i juni 2025. Prøvene skal analyseres høsten 2025.

Landsdekkende tellinger av steinkobbe

1996-1999

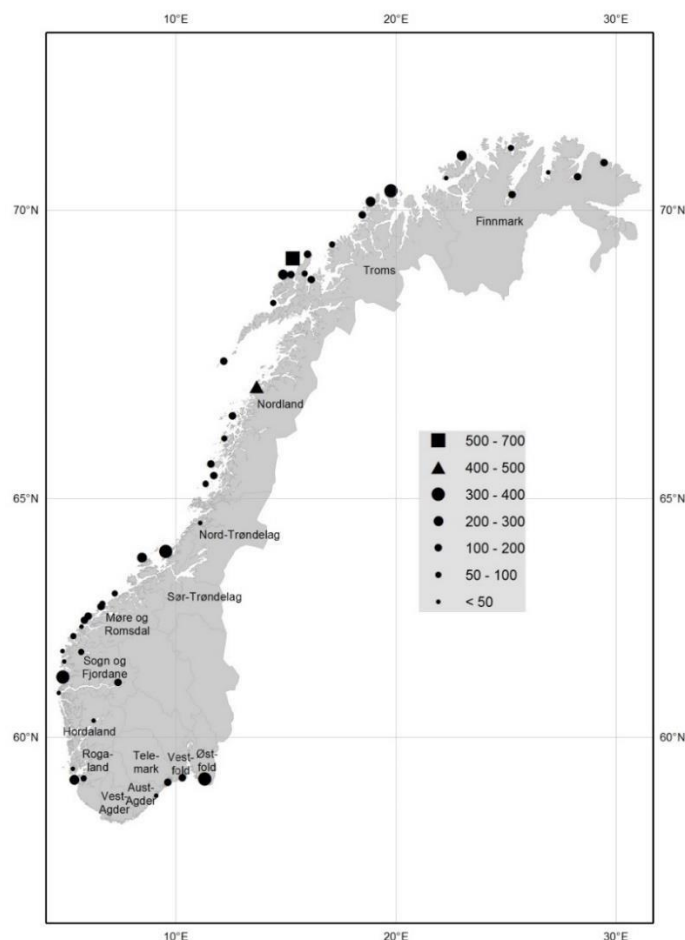
Flyfotografering og visuelle tellinger (alle aldersgrupper) ble brukt for å telle steinkobber på land og i sjøen nært liggeplassene i hårfellingsperioden (august). Andelen av steinkobber som telles i sjøen er vanligvis liten. Telleresultatene brukes som grunnlag for å foreslå jaktkvoter. Regionale korreksjonsfaktorer, basert på tellinger av dyr på land og i sjøen i noen områder langs kysten (Roen og Bjørge, 1995), ble brukt til å anslå bestanden av steinkobbe i Norge til å være ca. 10 000 individer i 1996-1999. Dette anslaget var basert på ca. 7500 observerte dyr (Tabell 4) i flyfoto-tellinger langs hele norskekysten, bortsett fra Vest-Finnmark (Bjørge *et al.*, 2007).

2003-2006

Landsdekkende telling av steinkobber, basert på flyfoto og visuelle tellinger, ble gjennomført i 2003-2006 og resulterte i ca. 6700 observerte dyr (Tabell 4). I overvåkingen av steinkobbepopulasjonen i Norge har det ikke vært ressurser til å gjennomføre landsdekkende tellinger mer enn omtrent hvert femte år. Telleresultatene fra 1996-1999 og 2003-2006 var relativt usikre, fordi det stort sett ble gjennomført en telling i hvert område. Det var derfor viktig å etablere en tellemetodikk som tar hensyn til statistisk usikkerhet. Teilmann *et al.* (2010) viste at 3 flyfotograferinger hvert år vanligvis gir gode resultater. Fra 2011, har målsettingen vært at det skal gjennomføres tre tellinger ved fjære sjø ± 2 timer i hvert område.

2008-2015

I 2008-2009 ble det gjennomført tellinger av steinkobbe i Vest-Finnmark, som tidligere var mangelfullt kartlagt. Resultatet av landsdekkende tellinger i 2008-2015 var på ca. 7650 observerte steinkobber langs norskekysten, inkludert 395 steinkobber i Vest-Finnmark (se Tabell 4). Resultatene (2008-2015) tydet på en økning i totalt antall steinkobber i Norge, nesten til nivået i 1996-1999. Antall steinkobber i Trøndelag var sterkt redusert, men stabilt i Nordland, økende i Troms, stabil i Øst-Finnmark, og økende i Vestfold og Telemark.

Figur 5. Steinkobbenes hårfellingsområder langs norskekysten i 2011-2015. Antall hårfellende steinkobber er indikert. (Figur: Siri Hartvedt).

2016-2021

I 2016, ble dronefotografering for første gang tatt i bruk for å telle steinkobber langs kysten av Vestfold, Telemark og Agder. I noen områder med få steinkobber og der kobbene er lett synlig, brukes det også vanlig kamera (zoom) og kikkert i tellingene. Alle kjente steinkobbelokaliteter ble dekket, i tillegg til indre områder av Oslofjorden og langs Sørlandskysten hvor lokalbefolkning har rapportert om forekomster av steinkobber. Andre områder, særlig ytterst langs Agder-kysten, ble også undersøkt. Alle lokaliteter der det ble observert grupper med

steinkobber ble telt 3 ganger på ulike dager, bortsett fra i Vest-Agder. I Agder var det svært få steinkobber, henholdsvis 35 i vest og 41 i øst. Høyeste tellinger var 175 steinkobber i Telemark og 292 steinkobber i Vestfold. I Østfold ble det totalt registrert 333-337 steinkobber over tre tellinger (se Tabell 4).

I Rogaland ble det gjort 2 tellinger i Lysefjorden i 2017 under svært gode værforhold og uten forstyrrelser fra båter/kajakker. Begge sidene av fjorden ble undersøkt samtidig og det ble totalt registrert henholdsvis 102 og 105 steinkobber. Det ble gjennomført en telling under gode forhold og uten forstyrrelser i de ytre områdene i Rogaland, hvor det ble registrert 306 dyr, altså totalt 411 steinkobber i Rogaland (se Tabell 4).

I 2018 ble det telt steinkobber i Møre og Romsdal og i Sogn og Fjordane, inkludert Nordfjorden og Sognefjorden. I Møre og Romsdal ble det registrert 634 steinkobber, som var på nivå med tellingene i 2011-12. I de ytre områdene av Sogn og Fjordane ble det registrert 643 dyr, altså en betydelig økning fra 471 steinkobber i 2011-2012. I indre Sognefjorden, hvor det ble telt 119 steinkobber i 2014, ble det registret kun 30 steinkobber i 2018 (se Tabell 4). Det er sannsynlig at steinkobbene i Sognefjorden påvirkes av økt turisme om sommeren, inkludert i august når tellingene gjøres. Turister fra cruiseskip fraktes jevnlig med hurtiggående båter langs land mellom Flåm i Aurlandsfjorden til indre Nærøyfjorden, noe som kan ha ført til steinkobbene har forflyttet seg til andre områder i indre Sognefjorden.

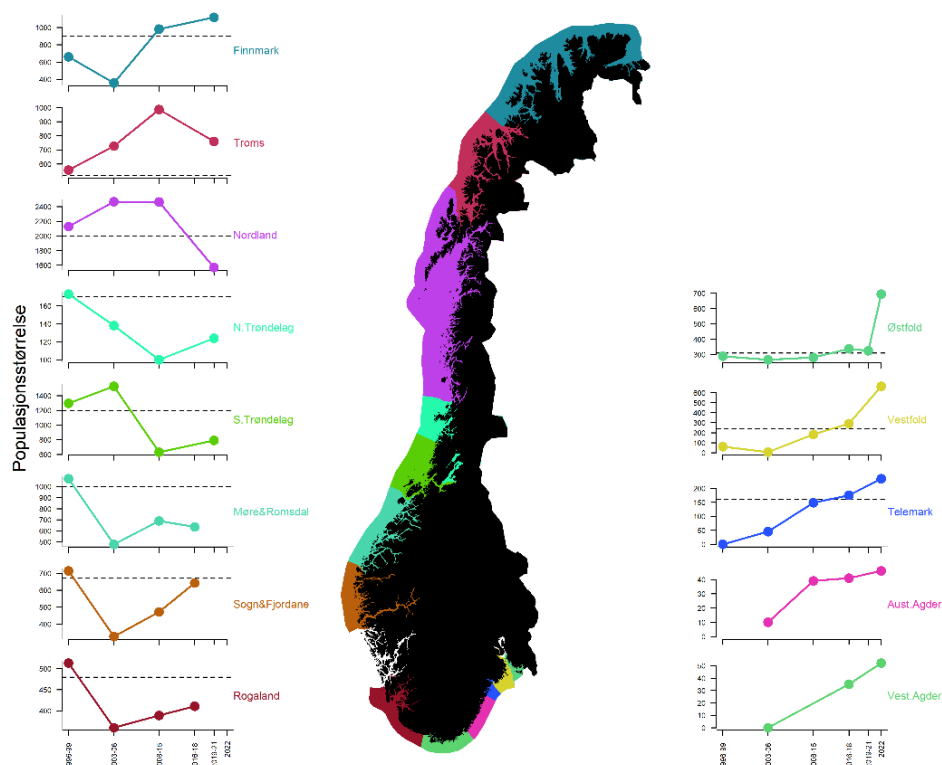
I 2019-2020 ble det gjennomført steinkobbe-tellinger i Nordland, i følgende områder: Hensteinen/Onsteinen (Brønnøy), Fuglværet (Vega), Vandve (Dønna), Nesøy (Lurøy) og Fugløyværet (Gildeskål). I Lofoten ble Røst dekket. I Vesterålen ble følgende områder dekket: Ongstadvika, (Hadsel), Skogsøya/Stø/Gisløy (Øksnes), Nordmela og området vest for Andenes, samt Risøyrenna (Andøy) og Kinnholmen (Sortland). Totalt antall i Nordland var 1568 steinkobber (se Tabell 4; Figur 6).

I 2020 ble det gjennomført tellinger i Troms i områdene Kasholmen og Gapøyholman (Kvæfjord), Hofsfjorden, Holmenvær, Bergsholman og Gisundet (Senja). Lyngøy/Risøya (Tromsø), Måsvær og Grimsholmen (Karlsøy). Totalt antall i Troms var 760 steinkobber. (se Tabell 4; Figur 6)

I 2021 ble det gjennomført tellinger i Finnmark i områdene Sørøya sør (Hasvik) og Sørøya nord (Hammerfest), Kobbefjorden (Måsøy), Porsangerfjorden (Porsanger), Laksefjorden (Lebesby), Tanafjorden (Tana) og Kongsfjorden (Berlevåg). Totalt ble det registret 1119 steinkobber i Finnmark (Tabell 4; Figur 6).

2022-2025

I 2022 ble en ny landsdekkende tellesyklus startet, med tellinger i Hvaler (Østfold), Vestfold og Telemark og i Agder til og med Lyngdalsfjorden i vest. Resultatene viste en økning i antall steinkobber, særlig i områdene Hvaler, Færder og Jomfruland. I Agder var det også en økning, men totalt antall var fremdeles på et relativt lavt nivå (se Tabell 4; Figur 6).

Figur 6. Fylkesvise endringer i antall steinkobber i perioden 1996-2022.

I 2023 ble det gjennomført tre tellinger i Rogaland, hvor høyeste telling var på 782 steinkobber (inkludert Lysefjorden med 117 steinkobber). Det ble også gjennomført tre tellinger i Vestland, hvor totalt antall var på 727 steinkobber, inkludert Sognefjorden (69 steinkobber) og Nordfjorden (77 steinkobber). Resultatene viser en liten reduksjon siden 2017.

Under testing av ny drone/kamera ble det ble også gjennomført tre tellinger i Tarva (Trøndelag) i 2023, hvor høyeste telling var 459 steinkobber.

I 2024 fortsatte tellingene langs Mørkekysten, hvor totalt antall var 820 steinkobber. Tellingene i Trøndelag (Frøya/Tarva) resulterte i 1023 steinkobber. Høyeste telling nord i Trøndelag var totalt 186 steinkobber (Hortavær 122 og Namsenfjorden 64).

I august 2025, ble det gjennomført tellinger langs kysten av Nordland, inkludert Røst og Vesterålen. Det ble registrert en økning fra 1549 steinkobber i 2019/2020 til 1676 steinkobber i 2025, som er 0.8 av MN på 2000 dyr (se Tabell 4).

Kvoteforslag for steinkobbe i 2026

Forslag til fangstkvoter for steinkobbe i 2025 er gitt fylkesvis i Tabell 4. Kvoteforslaget er basert på Tabell 1, hvor Målnivå (MN) er beregnet ut fra tellingene i 1996-2006. Det forutsettes at fangst på 5 % av bestandsanslaget tilsvarer likevektfangst.

HI foreslår som tidligere at de særlige begrensninger på jakt av steinkobbe i Lysefjorden og i indre Sognefjorden opprettholdes. HI foreslår også at steinkobbene i Nordfjord beskyttes mot jakt. Bestandene i disse fjordene tåler sannsynligvis lav beskatning, men HI anbefaler at eventuelle uttak bør være knyttet til konflikter i lakseelver. I tillegg blir steinkobbene, både i Lysefjorden og indre Sognefjorden, utsatt for økende forstyrrelser av hurtiggående båter i turistsesongen om sommeren. Dette gjelder både i kasteperioden (juni) og hårfellingsperioden (august). Forstyrrelser, særlig i kasteperioden kan påvirke steinkobbene negativt. I Lysefjorden ble det kun observert 2 unger i juni 2022. Tidligere har det blitt registrert opp til 32 unger i kastetida (Gunnar Henriksen, Stavanger. Pers. med.).

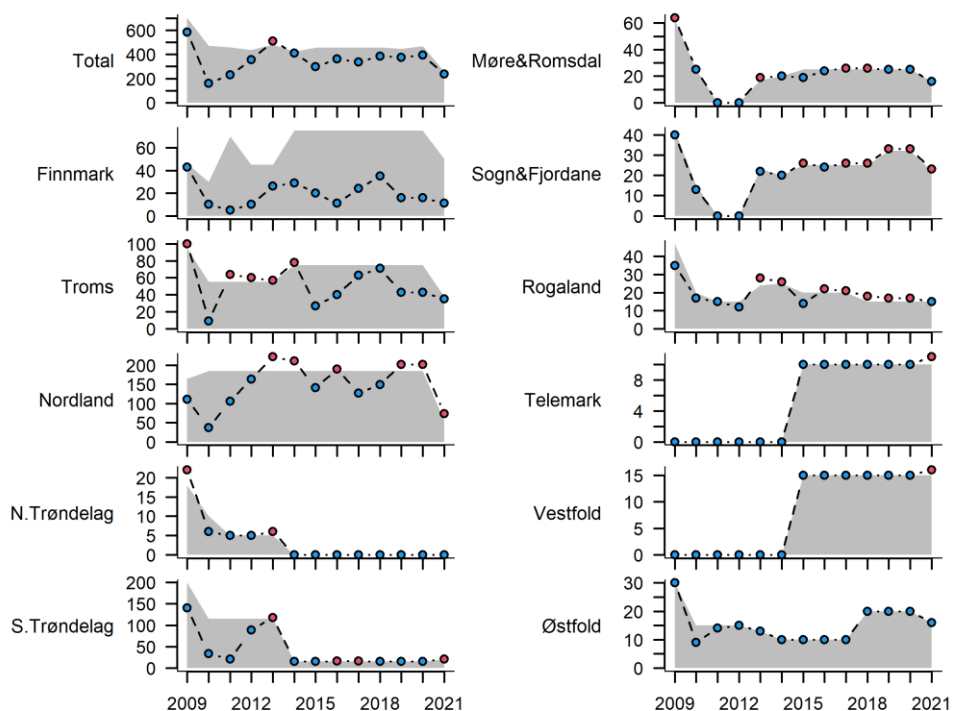
Tabell 4. Bestandsanslag og kvoteforslag for steinkobbe langs norskekysten. Kvoteforslaget for 2026 er basert på strategien i Tabell 1. I Østfold, Vestfold og Telemark er MN justert, basert på gjennomsnitt av høyeste tellinger i 2008-2016. I Finnmark er MN justert til 900 steinkobber, basert på tellinger i 2008-2010, som inkluderte Vest-Finnmark. I områder hvor det er gjennomført flere tellinger, brukes høyeste tall som grunnlag for kvote. Det forutsettes at likevektfangst er 5 % av bestandsanslaget.

	Målnivå	Bestand 1996-99	Bestand 2003-06	Bestand 2008-15	Bestand 2016-21	Bestand 2022-24	Kvoteforslag 2026
Østfold	310	289	266	281	325	694	52
Vestfold	240	61	7	183	292	663	50
Telemark	160	0	45	148	175	234	18
Aust-Agder	-	-	10	39	41	46	0
Vest-Agder	-	-	-	-	35	52	0
Rogaland	480	513	360	389 (*92)	393 (*105)	665 (*117)	50
Vestland	670	714	325	471 (**188)	620 (**121)	581 (**146)	20
Møre & R.	1000	1072	477	689	634	820	29
S-Trønd.	1200	1296	1527	632	790	1023	36
N-Trønd.	170	173	138	100	124	186 (***64)	14
Nordland	2000	2129	2466	2465	1549	1676	59
Troms	520	557	727	986	760		57
Finnmark	900	661	357	981	1119		84
Totalt	~7000	7465	6705	7364	6857		469

Tellinger i *Lysefjorden, ** Nordfjord og Sognefjorden. ***Namsenfjorden. Det var ingen tellinger i Vest- Finnmark før 2008. Rød skrift indikerer nivå under MN og grønn skrift indikerer over MN, etter 2008.

Fangst av steinkobbe

Årlig fangst av steinkobber langs norskekysten har variert mellom 159 og 585 dyr i perioden 2009-2020. Andelen av gitt kvote som blir tatt varierer mellom fylkene, men fra Trøndelag og videre sør har stort sett hele kvoten blitt tatt. I Nordland, Troms og Finnmark er det større variasjon mellom kvoter og fangster. Total fangst av steinkobbe langs norskekysten har siden 2012 variert mellom 300 og 600 dyr (Figur 7).

Figur 7. Kvoter og fangst av steinkobbe i 2009-2021. Rødt viser fangster høyere enn kvote.

Tabell 5. Kvoter og fangst steinkobbe 2022 – 2024

	2022		2023		2024	
Fylke	Kvote	Fangst	Kvote	Fangst	Kvote	Fangst
Østfold	16	16	52	52	52	52
Vestfold	15	15	15	50	50	50
Telemark	10	10	10	17	17	17
Rogaland	14	16	14	14	50	50
Vestland	22	22	22	22	20	20
Møre & R	16	29	16	22	16	19
Trøndelag	20	20	20	20	20	20
Nordland	55	66	55	61	55	65
Troms	40	34	40	36	40	38
Finnmark	60	23	60	22	60	24
SUM	268	251	304	316	320	355

Internasjonal evaluering

Kystselforskning i Norge evalueres internasjonalt av NAMMCO, som har vurdert at dagens forvaltning basert på de vedtatte forvaltningsplanene virker å fungere etter hensikten. NAMMCO viste til at en dokumentert nedgang i ungeproduksjonen av havert umiddelbart førte til reduksjon i kvoten. Men, NAMMCO påpekte videre at fem år mellom hver telling medfører vesentlig risiko for store bestandsendringer før dette fanges opp gjennom tellingene, med tilsvarende forsinkelse i justering av forvaltningstiltakene. NAMMCO anbefalte derfor at forvaltningsplanene for begge arter bør endres slik at jakt opphører dersom bestandene reduseres til 0.7 av Målnivået.

Videre forskning og justering av forvaltningsplanene

Det er nødvendig å starte en dedikert overvåkning av bifangst av kystsel, spesielt for havert i forvaltningsområde B (Stad-Lofoten), da bifangst er mistenkt å være en kraftig negativ påvirkningsfaktor for levedyktigheten for Havert langs kysten. Dette gjelder kanskje særlig i forbindelse med garnfiskerier etter breiflabb og torsk. Basert på slike kvalitetssikrede bifangstdata, bør det vurderes reduksjon i bruk av fangstredskap med høy bifangst og eventuelt andre tiltak (f.eks. justering av kvoter) for å unngå desimering av havert i viktige områder for arten. Det er verdt å merke at selv uten en slik dedikert overvåkning av bifangst, vil føre-var prinsippet gjøre at vi i årene fremover vil måtte justerer ned kvotene for å ta høyde for denne ukvantiserte, men mulig store påvirkningen.

Ny genetisk kunnskap (foreløpig upublisert) om steinkobbene i Østfold, Vestfold og Telemark tyder på at det er en felles bestand i disse fylkene. Det er ikke avklart om steinkobber i Agder og i svensk Skagerrak tilhører denne bestanden. Merkinger av steinkobber i Vestfold, Telemark og nordøst i Agder de siste årene viste at steinkobber migrerer innenfor hele området, inkludert langs sørlandskysten og langs kysten av svensk Skagerrak. Det bør samles inn genetiske data for å undersøke om steinkobber i Skagerrak tilhører samme bestand. Det kan muligens bli et tema i framtiden om en felles norsk-svensk forvaltning av steinkobbe i Skagerrak kan være nyttig/ønskelig.

HI anbefaler å justere forvaltningsplanene for steinkobbe og havert slik at grensen for nullkvoter endres fra 0,5 MN til 0,7 MN (se Tabell 1). Når bestanden er mindre enn 0,5 MN bør det være ferdsels- og forstyrrelsesbegrensinger på kasteplassene. Dette er i samsvar med anbefalinger fra Vitenskapskomiteen i NAMMCO.

Referanser

- Bjørge, A. & Øien, N. 1999. Statusrapport for Havforskningsinstituttets overvåkning av kystsel. Havforskningsinstituttet, Rapport SPS-9904. 35 pp.
- Bjørge, A., Øien, N., Hartvedt, S., Bøthun, G. & Bekkby, T. 2002. Dispersal and bycatch mortality in gray, *Halichoerus grypus*, and harbor, *Phoca vitulina*, seals tagged at the Norwegian coast. *Marine Mammal Science*, **18**(4): 963-976.
- Bjørge, A., Øien, N. & Fagerheim, K.A. 2007. Abundance of Harbour Seals (*Phoca vitulina*) in Norway Based on Aerial Surveys and Photographic Documentation of Hauled-Out Seals During the Moulting Season, 1996 to 1999. *Aquatic Mammals* **33**(3): 269-275.
- Harwood, J. and Prime, J.H. 1978. Some factors affecting the size of British grey seal populations. *J. Appl. Ecol.* **15**: 401-411.
- Henriksen, G., Haug, T., Kondakov, A., Nilssen, K.T. & Øritsland, T. 2007. Recoveries of grey seals (*Halichoerus grypus*) tagged on the Murman coast in Russia. NAMMCO Sci. Publ. **6**: 197-201.
- Nilssen, K.T., Skavberg, N.-E., Poltermann, M., Haug, T. & Henriksen, G. 2006. Status of harbour seals (*Phoca vitulina*) in Norway. NAMMCO Working Group on Harbour Seals, Copenhagen, Denmark, 3-6 October 2006. 9 pp.

- Nilssen, K.T. & Haug, T. 2007. Status of grey seals (*Halichoerus grypus*) in Norway. *NAMMCO Sci.Publ.* 6:23-31.
- Nilssen, K.T., Poltermann, M., Skavberg, N.E., Øigård, T.A., Haug, T., Lindstrøm, U., Heggebakken, L. & Fagerheim, K.A. 2009. Grey seal (*Halichoerus grypus*) pup production along the Norwegian coast in 2006-2008. *NAMMCO SC/16/23*. 9 pp.
- Nilssen, K.T., Lindstrøm, U., Westgaard, J.I., Lindblom, L., Blencke, T-R., Haug, T. 2019. Diet and prey consumption of grey seals (*Halichoerus grypus*) in Norway. *Marine Biology Research*. <https://doi.org/10.1080/17451000.2019.1605182>.
- Roen, R. & Bjørge, A. 1995. Haul-out behaviour of the Norwegian harbour seal during summer. Pp 61-67 in A.S. Blix, L. Walløe and Ø. Ulltang (eds). *Whales, seals fish, and man*. Elsevier Science, Amsterdam.
- St.meld. nr. 27 (2003-2004). Norsk sjøpattedyrpolitikk. 125 pp.
- St.meld. nr. 46 (2008-2009). Norsk sjøpattedyrpolitikk. 41 pp.
- Teilmann, J., Riget, F. & Härkönen, T. 2010. Optimizing survey design for Scandinavian harbour seals: population trend as an ecological quality element. *ICES Journal of Marine Science*, **67**: 952-958.
- Øigård, T.A., Frie, A.K., Nilssen, K.T. & Hammill, M.O. 2012. Modelling the abundance of grey seals (*Halichoerus grypus*) along the Norwegian coast. *ICES Journal of Marine Science*, **69**: 1446-1447. doi:10.1093/icesjms/fsq103.
- Zwanenberg, K.C.T. and Bowen, W.D.1990. Population trends of the grey seal (*Halichoerus grypus*) in Eastern Canada, p.185-197. In W.D. Bowen (ed.) Population biology of sealworm (*Pseudoterranova decipiens*) in relation to its intermediate and seal hosts. Edited by. *Can Bull Fish Aquat Sci* 222.